

महाराष्ट्र शासन राजपत्र

असाधारण भाग पाच

वर्ष ३ अंक १०]

शनिवार, एप्रिल १, २०१७/चैत्र ११, शके १९३९

[पृष्ठे ३, किंमत : रुपये २६.००

असाधारण क्रमांक २७

प्राधिकृत प्रकाशन

महाराष्ट्र विधानसभेत व महाराष्ट्र विधानपरिषदेत सादर केलेली विधेयके.

महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय

महाराष्ट्र विधानपरिषदेत दिनांक १ एप्रिल २०१७ रोजी पुरःस्थापित करण्यात आलेले खालील विधेयक महाराष्ट्र विधानसभा नियम ११६ अन्वये प्रसिद्ध करण्यात येत आहे :—

L. A. BILL No. XXIV OF 2017.

A BILL

**FURTHER TO AMEND THE MAHARASHTRA LEGISLATURE
MEMBERS (REMOVAL OF DISQUALIFICATION) ACT.**

सन २०१७ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक २४.

**महाराष्ट्र विधानमंडळ सदस्य (निरहता दूर करणे) अधिनियम, यामध्ये आणखी सुधारणा
करण्यासाठी विधेयक.**

१९५६ चा
५२.

ज्याअर्थी, यात यापुढे दिलेल्या प्रयोजनांसाठी, महाराष्ट्र विधानमंडळ सदस्य (निरहता दूर करणे) अधिनियम यामध्ये आणखी सुधारणा करणे इष्ट आहे ; **त्याअर्थी**, भारतीय गणराज्याच्या अदुसष्टाव्या वर्षी, याद्वारे, पुढील अधिनियम करण्यात येत आहे :—

१. या अधिनियमास, महाराष्ट्र विधानमंडळ सदस्य (निरहता दूर करणे) (सुधारणा) अधिनियम, २०१७, संक्षिप्त नाव. असे म्हणावे.

राज्य
विधानमंडळाचे
सदस्यत्व निरहं
ठरविण्यास
प्रतिबंध.

२. कोणत्याही व्यक्तीने, ती मुख्य प्रतोद किंवा, यथास्थिती प्रतोद असे पद धारण केले आहे, केवळ ऐवढ्याच वस्तुस्थितीच्या कारणामुळे, महाराष्ट्र विधानसभेचा किंवा महाराष्ट्र विधानपरिषदेचा सदस्य म्हणून निवडली जाण्यास किंवा सदस्य म्हणून राहण्यास निरहं ठरणार नाही किंवा ती अशा प्रकारे निरहं ठरली असल्याचे कधीही मानले जाणार नाही ; आणि तदनुसार, महाराष्ट्र विधानमंडळ सदस्य (निरहंता दूर करणे) अधिनियमाच्या अनुसूची एकमध्ये, नोंद २२ नंतर, पुढील नोंद जादा दाखल करण्यात येईल :—

१९५६ चा
५२.

“ २३. महाराष्ट्र राज्य विधानमंडळामधील मुख्य प्रतोद किंवा प्रतोद ही पदे.

स्पष्टीकरण.— महाराष्ट्र विधानसभेच्या संबंधात, “ मुख्य प्रतोद ” किंवा “ प्रतोद ” या शब्दप्रयोगाचा अर्थ, ज्यास सरकार स्थापन करणाऱ्या पक्षाकडून, त्या त्या वेळी, त्या सभागृहातील मुख्य प्रतोद किंवा प्रतोद म्हणून घोषित करण्यात आले असेल आणि अध्यक्षांने तशी मान्यता दिलेली असेल, असा सभागृहाचा सदस्य, असा आहे ; आणि ज्यास सरकार स्थापन करणाऱ्या पक्षाकडून, त्या त्या वेळी, त्या सभागृहातील मुख्य प्रतोद किंवा प्रतोद म्हणून घोषित करण्यात आले असेल आणि सभापतीने तशी मान्यता दिलेली असेल, असा विधानपरिषदेचा सदस्य, असा आहे. ”.

उद्देश व कारणे यांचे निवेदन.

भारताच्या संविधानाच्या अनुच्छेद १९१ चा खंड (१) च्या उपखंड (क) मध्ये तरतूद आहे की, एखाद्या व्यक्तीने, जे लाभपद त्याच्या धारकास अपात्र करणारे नसल्याचे पहिल्या अनुसूचीमध्ये विनिर्दिष्ट केलेल्या कोणत्याही राज्याच्या विधानमंडळाने कायद्याद्वारे घोषित केले आहे त्याहून अन्य असे, भारत सरकारच्या किंवा कोणत्याही राज्याच्या शासनाच्या नियंत्रणाखालील कोणतेही लाभपद धारण केले असेल तर ती, व्यक्ती राज्याच्या विधानसभेची किंवा विधानपरिषदेची सदस्य म्हणून निवडली जाण्यास आणि तशी सदस्य म्हणून राहण्यास अपात्र होईल.

अनुच्छेद १९१, च्या खंड (१) च्या उप खंड (क) च्या उक्त तरतुदींच्या अनुषंगाने, महाराष्ट्र विधानमंडळ सदस्य (निरहता दूर करणे) अधिनियम (१९५६ चा मुंबई ५२) यास जोडलेल्या अनुसूचित विनिर्दिष्ट केलेले पदधारक हे, राज्य विधानमंडळाचा सदस्य म्हणून निवडला जाण्यास, आणि सदस्य म्हणून राहण्यास निरह ठरणार नाही अशी तरतूद करण्याच्या दृष्टीने, उक्त अधिनियम अधिनियमित करण्यात आला आहे.

२. राज्य विधानमंडळात सरकार स्थापन करणाऱ्या पक्षाचा मुख्य प्रतोद आणि प्रतोद ही पदे, राज्य विधानमंडळाच्या दोन्ही सभागृहांचे कामकाज चालवण्यासाठी अत्यंत महत्त्वाची आहेत. म्हणून, राज्य विधानमंडळाचा जो सदस्य, राज्य विधानमंडळात मुख्य प्रतोद आणि प्रतोद हे पद धारण करित आहे तो सदस्य, उक्त पदांना असलेल्या विवक्षित सुविधांमुळे राज्य विधानमंडळाचा सदस्य म्हणून निवडला जाण्यास, आणि तसा सदस्य म्हणून राहण्यास निरह ठरणार नाही, अशी तरतूद करणे इष्ट वाटले म्हणून, उक्त अधिनियमात योग्य ती सुधारणा करणे इष्ट वाटले.

३. वरील उद्दिष्ट साध्य करणे हा या विधेयकाचा हेतू आहे.

मुंबई,

दिनांक ३१ मार्च २०१७.

गिरीश बापट,

संसदीय कार्य मंत्री.

विधान भवन :

मुंबई,

दिनांक १ एप्रिल २०१७.

डॉ. अनंत कळसे,

प्रधान सचिव,

महाराष्ट्र विधानसभा.